

GOSTJE ZA TRI DNI – IN KAJ POTEM?

Kakšen mesec je tega, kar sem v Beli krajini prvič slišala srbski rek, da je tudi najljubšega gosta po treh dneh dovolj. (I najmilijeg gosta za tri dana dosta!) Sorodnike tamkajšnjih sosedov, sicer avtohtonih Srbov, je nekje v bližini Novske doletela usoda, ki jo zdaj delijo že s stotisoči prebivalcev sosednje države: pred vojnimi grozotami so se zatekli k sorodnikom v kraje, kjer vojne ni (več). Seveda so bili sprejeti, kot se – v tistih krajih in pri tistih ljudeh še posebej – spodobi sprejemati goste, pa še sorodnike povrh, torej z vsem, kar hiša najboljšega premore. In potem je trajalo, dokler je trajalo; vsekakor več kot tri dni. Preden pa me je sosed, sicer dobrodušna in prijazna ženska, seznanila z omenjenim rekom, mi je z obupan glasom razložila, kaj vse je z njenimi dragimi gosti krenilo narobe.

Opis dogajanja bi sicer zaslužil pisateljsko pero, a nam gre za nekaj drugega. Ob spoznanju namreč, da je v Sloveniji po nekaterih ocenah že čez trideset tisoč takih gostov in da so številni našli zatočišče v družinah sorodnikov, prijateljev in znancev, lahko domnevamo, da tudi marsikje druge ne gre brez težav, ki bi se jim lahko izognili z ustreznim ravnanjem, marsikaj pa se gotovo še da popraviti tudi v primerih, ko so stvari že krenile v nepravo smer. Zato bom govorila samo o napakah, ki jih je zgrešila moja belokranjska sosed, seveda brez zle misli. Nasprotno: vse, kar sta z možem naredila, sta delala z najboljšimi nameni, seveda pa brez vednosti o tem, da je z dobrimi nameni tlakovana pot v pekel, v kakršnem sta se navsezadnje tudi znašla.

Najprej: beguncem – naj so še tako ljubi gostje – ne sprejemamo za pregovorne tri dni, temveč za nedoločen čas, ki ga bo treba preživeti v razumevalnem in strpnem sožitju. Zato je huda napaka, če v gostiteljski vni pri beguncih, ki smo jih sprejeli, hote ali nehoti ustvarimo napadno predstavo o svoji premožnosti. V našem primeru gre za upokojena tekstilna delavca kmečkega rodu, ki sta – potem, ko ju je zgrešena kmetijska politika pognala z zemlje – komaj nabrala dovolj let za skromno pokojnino; zdaj dobivata kakih šest tisočakov – oba skupaj. Pri tem pa jima – resnici na ljubo – doslej ni šlo slabo. Premoreta skromno stanovanje v Metliki, nekaj gozda, kakšen hektar vinograde in ob njem »zidanico«, ki je kar velika hiša, čeprav zgornja etaža ni izdelana. V resnici je pravi spomenik neumnosti politike, ki ni dovoljevala produktivnih naložb, marveč je ljudi naravnost silila, da so prihranke in garanje »investirali« v mogočno zidovje, ki ga je zdaj vedno težje vzdrževati, na kraju, kjer je, pa skoraj nima tržne vrednosti. Pri tem stara človeka vinograd vedno težje obdelujeta in pridelek se vedno slabše prodaja. Videz, podkrepljen z gostoljubnostjo, je bil torej od začetka hudo varljiv, je pa seveda do neke mere vplival na obnašanje gostov. Ti sami – na kratko rečeno – pa prihajajo iz krajev, kjer hrana ni bila nikoli problem, zato zdaj z otožnim ponosom pripovedu-

jejo o polnih svinjarih, hlevih in kaščah, na katere niso niti pomislili, ko so v paniki bežali iz pekla vzhodne Slavonije. Zdaj, ko je ob izčrpanih zalozah in s tenko denarnico treba iti v trgovino po hrano, namesto za dva za osem ljudi, na propadle dobrote seveda misli tudi moja sosed. Prepričana sta na primer – najbrž zmotno – da bi se kljub naglici vseeno dalo zaklati svinjo ali dve in jo naložiti v prtljžnik, pa čeprav bi jo odrli in razkosali šele tu. Koliko bi jim to pomenilo! Le zakaj niso pomislili, da bo tudi tu treba jesti?

Ob taki zameri so druge že skoraj malenkost: dragi gostje ne ugašajo luči, ker ne vedo, kako draga je elektrika in kako težko jo plačujeta, otroci skačejo po kavču, ki bi starcem služil do smrti; novega si tako ne bosta mogla nikoli privoščiti; njihova mama pa pri tem govori, da to še ni nič v primerjavi s tem, kar so počeli doma; niti ljubljanskega TV dnevnika ne moreta gledati, ker oni nenehno bulijo v hrvaško TV že zato, ker ne razumejo slovensko. In tako naprej in naprej, dokler vendarle ni treba po kakšnih drugih opravkih. O težavah onih, namreč dragih gostov, pa po »treh dneh« gostoljubnosti niti besede. Kar je po svoje seveda tudi razumljivo.

Menim, da bi bilo težav vsaj pol manj in obojestranskega razumevanja vsaj pol več, ko bi moja sosed na začetku namesto nenadzorovane gostoljubnosti stvarno ocenila, koliko sta se dejansko sposobna »stisniti« za dalj časa. Ko bi bila zavestno nekoliko »pokvarila« bahati vtis velike hiše in po pravici povedala, s koliko truda in odrekovanja sta prišla do imetja in kako varčno morata živeti, da sploh shajata. Ko bi bila manj gostoljubno povedala, kakšne so »krajne navade« glede tega in onega, kar ju zdaj tako hudo moti, pa si ne upata povedati, da ne bi pokvarila začetnega dobrega vtisa oziroma zdaj povesta, ko jima prekopi, in to v jezi. Ko ne bi bila – skratka – pozabila zlatega pravila, da je boljša prva kot zadnja zamera.

Ljudje, ki se k nam zatekajo v stiski, so takšni in drugačni, tako kot mi sami. Ne glede na to, kakšni so, ne bi bilo prav, če jim ne bi pomagali v nesreči, kakršna lahko kdaj zadene tudi nas. Vendar pa je

pri tem pomembno, da sami pri sebi ocenimo, koliko daleč seže naša zmožnost in tudi pripravljenost pomagati. Kajti onkraj meje te pripravljenosti se poraja zamera, s katero navsezadnje prizadenemo tiste, ki smo jim pravzaprav hoteli dobro. Vsekakor pa mora človeška solidarnost trajati nekaj malega dlje kot pregovorna srbska gostoljubnost.

Iva Petric

OBNOVA FUŽINSKEGA GRADU

Mineva pol leta odkar so začeli obnavljati fužinski grad, ki že očitno dobiva novo podobo. Kmalu pa naj bi se končala tudi prva faza obnove. Severni zid gradu Fužine pa naj bi bil v celoti končan, do začetka svetovnega kongresa oblikovalcev, ki bo prihodnje leto v Ljubljani. Pri obnovi so naleteli tudi na veliko stenskih poslikav, ki so jih restavrirali. Obnova gradu poteka pod nadzorom in v skladu s smernicami ljubljanskega regionalnega zavoda za zaščito naravne in kulturne dediščine.

Kot nam je povedal Peter Krečič, ravnatelj Arhitekturnega muzeja Ljubljana, ki

je upravitelj gradu, so mestu in občini obljubili, da bo grad obnovljen do začetka svetovnega kongresa oblikovalcev. To obljubo nameravajo tudi izpolniti. Obnovitvena dela so med vojno začasno ustavili, ko pa so se razmere umirile, so z njimi nadaljevali. Največ težav pri obnovi fužinskega gradu so imeli s statiko gradu, vendar so tudi to uspešno rešili. Statika gradu je bila načeta, saj je grad doživel več potresov. Ko bo končana prva faza prenove gradu, bodo začeli prostore pripravljati za znamenito pariško Plečnikovo razstavo, ki bo tam stalno postavljena. Takrat naj bi v gradu tudi uredili prostore za kustose.

Peter Krečič je povedal, da jih je pri obnovi tega renesančnega gradu vodilo načelo, da naj bodo v obnovljenem gradu le preprosti materiali, kot so opeka, les in kovano železo, brez dragih marmorjev in medenine. Dodal je še, da so plačali Gradbenemu podjetju Grosuplje 24 milijonov tolarjev za izvajanje prenovitvenih del, po sistemu »na ključ«.

(Besedilo in slika: Zdenko Matoz)

NAVODILA ZA UKREPANJE OB LETALSKEM NAPADU

Ob morebitnem letalskem napadu z ubojnim sredstvi se takoj po danem alarmnem znaku za nevarnost zračnega napada (zavijajoč 60-sekundni zvok siren) napotimo v najbližje zaklonišče.

Če zaklonišča nimamo, se napotimo v vnaprej pripravljen zaklonilnik v kletnih prostorih.

Če nas zračni napad doleti na prostem, se vržemo na tla in si poiščemo najbližji zaklon.

Ob topi eksploziji ali drugem znamenju, da poteka napad s kemičnimi sredstvi (draženje dihalnih organov, dušenje ali podobno), si takoj nadenimo zaščitno masko. Če je nimamo, si oči in dihalna zaščitimo z improviziranimi zaščitnimi sredstvi (kos blaga, ruta, ipd.). Zavedamo se, da se strupene snovi širijo v smeri vetra.

Vode po zračnem napadu ne uporabljamo, ker utegne biti kontaminirana. Zato si pripravimo nekaj zaloga vode že

pred napadom, prav tako pa si napolnimo rezervoarje za vodo v zakloniščih.

V zaklonišča odnesimo najnujnejše živilske in higienske potrebščine (odeje, zdravila, hrano, sredstva za osebno higieno, baterijsko svetilko, majhen tranzistor...) za nekajdnevno bivanje.

V zakloniščih in zaklonilnikih ostane do alarmnega znaka za prenehanje nevarnosti (enakomerni 60-sekundni zvok siren).

pitna voda nam bo vslej in povsod prišla prav.

Po danem znaku za prenehanje nevarnosti takoj začnemo z reševanjem po načelih osebne in vzajemne pomoči, kasneje pa se v krajevni skupnosti vključimo v organizirane oblike reševanja.

Če smo ostali zasuti in ne moremo iz ruševin, mirno s trdim predmetom v intervalih udarjamo ob steno ali kličimo na pomoč. Pričakujemo, da nas bodo reševalne enote poiskale in nikar ne obupajmo.

Če nas zaradi prahu duši, si čez nos in usta damo krpo, dokler se prah ne poleže.

Ogibajmo se električnih napeljav in o vseh značilnostih našega objekta obveščamo reševalce.

Ne zadržujemo se po nepotrebnem na področju ruševin in ne otežujemo reševanja.

V pričakovanju letalskega napada izklopimo električni tok in zaprimo ventile na jeklenkah.

Adriatic
zavarovalna družba d.d. koper
assicurazioni s.p.a.

in

ADRIATIC – LARI

Podjetje za zastopanje in
posredovanje zavarovanj, d.o.o.
LJUBLJANA, Koblarjeva 34

**VEDNO V ZANESLJIVI DRUŽBI
Z ZAVAROVANJEM ADRIATIC**

SKLEPANJE ZAVAROVANJ
TUDI NA VAŠEM DOMU

- POŽARNO ZAVAROVANJE
- STANOVANJSKO ZAVAROVANJE
- VLUMSKO ZAVAROVANJE
- ZAVAROVANJE STEKLA
- ZAVAROVANJE ODGOVORNOSTI
- ZAVAROVANJE PRIREDITEV
- ZAVAROVANJE ŽIVALI
- ZAVAROVANJE POSEVKOV
- KASKO ZAVAROVANJE
- ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

GRAD KODELJEVO

FAX, Tel.: (061) 441-834, Koblarjeva 34

VSEM
OBČANOM
ŽELIMO
SREČEN BOŽIČ
IN VESELO
NOVO LETO
1992

**ODPRTO
SOBOTA**

od 8. do 12. in od 16. do 18.
od 8. do 12.

od 10. do 13. in od 16. do 19.
od 9. do 13.

**TALNE
OBLOGE**

- tapisonov
- itisonov
- parketov
- toplih podov
- plute
- umetne trave
- melana
- dekorat. tkanin
- zaves
- tapet
- tekačev
- zaključ. letev
- pribor in material za polaganje

avstrijskih, nemških, francoskih
švedskih, nizozemskih, danskih
in drugih svetovnih proizvajalcev

**ŽENSKA MODNA
OBLAČILA**

**LABODOVA ŽENSKA MODNA
KONFEKCIJA**

- bluze
- krila
- jakne
- kompleti
- kostimi
- modni dodatki

**CENE SO ENAKE ALI NIŽJE
KOT V TOVARNIŠKI TRGOVINI**